

ærede 9de kongevalgte Medlem forudsatte, at Huslejen i de første 5 Aar derved bliver mindre. De vil sikkert i de fleste Tilfælde have mere at slæbe paa alligevel, indtil de faar afviklet denne 2den Prioritet, eller hvad man skal kalde det, som bestaar i Gæld til Haandværkere, Gæld til Kommunen for Indlægning af Elektricitet og lignende, og derfor finder jeg det rimeligt, at de faar denne Lettelse.

Saa talte baade det ærede Medlem for 6te Kreds og det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Niels Rasmussen) om „Over-skuddet“. Jeg antager, at den fremtidige Maade at danne disse Foreninger paa vel nærmest vil blive den, som man allerede er i Gang med i Omegnen af København, og som for saa vidt har været i Gang i mange Aar, nemlig at Foreningerne vedbliver at være Ejer af Husene. Derved opnaar man paa mest betryggende Maade det solidariske Ansvar, som det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds omtalte. Foreningen vedbliver at være Ejer, men Medlemmerne erhverver sig ved Indskud eller ved en Ratebetaling Ret til at bo i dette bestemte Hus. Og Spørgsmaalet om Foreningens Overskud kan jo ses i forskellig Belysning. Jeg kan herom oplyse, at Københavns Kommune for ganske nylig har afsluttet en Handel med en saakaldet Haveboligforening, som bygger paa den Maade, at den faar Jorden overladt for en bestemt, fikseret Pris, at Kommunen anlægger Veje, lægger alle de Ledninger, som er nødvendige for en moderne Beboelse, i disse Veje og fører Stikledninger ind til Husene, og Kommunen faar ikke en Øre udbetalt hverken for sin Jord eller for sine Anlægsudgifter til Veje, Ledninger o. s. v. Saa maa den naturligvis paa den anden Side sikre sig, at der er dette stærke solidariske Ansvar, og det naas bedst, naar ikke de enkelte bliver Ejere, men det stadig er den samme Forening, som kun tilskøder sine Medlemmer Ret til at bo i det og det bestemte Hus, og hvis de en Gang flytter, faar de ikke andet tilbage, saa vidt mig bekendt, end det Indskud, de i sin Tid har betalt. Ligeledes sikrer Kommunen sig Ret til, jeg tror, efter 80 Aars Forløb, hvis Byens Udvikling nødvendiggør en anden Bebyggelse paa det paagældende Sted, at kunne overtage hele Historien mod at betale Bygningerne med den Værdi, de paa det Tidspunkt har, og købe Jorden tilbage til den Pris, de sammensluttede Foreninger har givet derfor i det Øjeblik, de købte Jorden. Dette bliver antagelig den fremtidige Metode, i alt Fald hvor Kommuner optræder som

Sælgere af Jord o. lign. Og jeg synes, at naar man lægger det til Grund, saa vil man komme til det Resultat, at naar en Lejer eller Ejer af et bestemt Hus indenfor en saadan Forening flytter, f. Eks. om 20 Aar, saa vil han faa tilbage, hvad han har indbetalt, f. Eks. 500 Kr., naar han i øvrigt har klaret sine maanedlige Forpligtelser, og antagelig en rimelig Rente, f. Eks. 4 pCt., og jeg kunde da tænke mig, at vedkommende Hus i Mellemtiden som Følge af Byens Udvidelse var rykket langt nærmere ind mod selve Byen, medens Arealet for laa i Udkanten af Byen, og det vil som Følge heraf være af større Værdi end for 20 Aar siden, da det blev bygget. Der fremkommer derved et Overskud, som vil komme Foreningen til gode og vil hjælpe den til paa en lettere Maade at fortsætte sin Virksomhed. Paa den Maade har jeg læst Loven, og jeg synes i og for sig, at det er meget fornuftigt.

Jeg kan dog ikke undlade at bede den højtærede Finansminister om en Udtalelse om, hvorfor han har stillet sig saa stejlt imod Tanken om, at Staten satte sine Midler i en anden Prioritet indenfor den samme Begrænsning af Ejendomsskyldprocenten, som der her er Tale om. Maaske det er Stats-Laanefondens Bestemmelser, der gør det umuligt, det har jeg ikke undersøgt; men det vilde jo hjælpe adskillige flere Mennesker, komme adskillige flere til gode, hvis dette kunde lade sig gøre, fremfor naar de skal laane hele Beløbet af den forholdsvis beskedne aarlige Sum. Men som sagt, jeg skal anbefale denne Lov til hurtigt Vedtagelse her i Tinget.

Trier: En Gang — jeg tror, det var i forrige Rigsdagssamling — sagde nu afdøde Ekscellence Estrup i en Samtale her i Tinget til mig: Kan De huske, den Gang vi begge to for mange Aar siden var interesserede i Arbejderboliger, vi stod derhenne og talte om det? Og saa pegede han hen mod den modsatte Ende af Salen — han huskede blot ikke, at det var i Folketingssalen og ikke i Landstingssalen, at denne Samtale havde fundet Sted. Men jeg beundrede den gamle Mands Hukommelse, at han kunde huske en tilfældig Samtale fra for omtrent 30 Aar siden. Jeg havde som Ordfører for dem, der første Gang i Folketinget forelagde det Forslag, som nu her kommer igen, haft Ordet, og efter den Forhandling kom Estrup saa meget ivrigt og interesseret hen og indlod sig i denne Samtale med mig. Den drejede sig væsentligt om, hvorvidt det skulde være